

Ποίηση

ΑΝΤΑΜ ΖΑΓΚΑΓΙΕΦΣΚΙ
Στην ομορφιά που δημιουργούν οι άλλοι
Μετάφραση Χάρης Βλαβιανός.
Εκδόσεις Πατάκη, 2023,
σελ. 96, τιμή 11,10 ευρώ

ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΒΑΣΙΑΔΗ

Η εποχή που ζούμε είναι πολυφωνική, η επικοινωνία άμεση, σχεδόν ιλιγγιώδης: ο σύγχρονος κόσμος είναι ταχύς και απόλυτα εξαρτημένος από την εικόνα. Οι άνθρωποι είναι πλέον εξοικειωμένοι με άλλες γλώσσες και πολιτισμούς. Το μήνυμα τρέχει από τη μία οθόνη στην άλλη δίχως να χρειάζεται για ο διαμεσολαβητής, ο χρόνος ή η αποκωδικοποίηση. Οι σκέψεις έγιναν γρήγορες, οι ανάγκες υλικές και η ανθρώπινη αγωνία εφήμερη. Φαίνεται πως ο άνθρωπος με το μεγάλο εγώ προσαρμόζεται σε έναν κόσμο ολοένα πιο τεχνokrατικό, λιγότερο ρομαντικό, όπου ίσως να μην υπάρχει χώρος για λυρισμό. Κι αν είναι έτσι, αναπόφευκτα προκύπτει το ερώτημα: έμεινε καθόλου χώρος για την ποίηση; Μπορούν οι ποιητές να προλάβουν την πραγματικότητα εφόσον μετρούν τον χρόνο πάντα πιο αργά, πιο καθολικά, συνηθίζοντας το παρελθόν κι αναμοχλεύοντας τις μνήμες με τον παρόντα χρόνο; Ποιος μπορεί να περιμένει, όταν οι σκέψεις χρειάζονται χρόνο για να χωνευτούν και οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν πάλι να στοχάζονται; Η απάντηση στα παραπάνω βρίσκεται στην εξαιρετική νέα μετάφραση του Χάρη Βλαβιανού των ποιημάτων του σπουδαίου Ανταμ Ζαγκαγιέφσκι με τίτλο *Στην ομορφιά που δημιουργούν οι άλλοι* που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη.

Επειδή δεν υπάρχει καταφύγιο, / υπάρχει καταφύγιο. Επειδή τα άσπρα πράγματα υπάρχουν μαζί με τους ήλιους / που κανείς δεν ακούει. Δεν υπάρχει παρηγοριά / και υπάρχει παρηγοριά [...].
Ενα μικρό πουλί πίνει αυτό το νερό και τραγουδάει και για μια άλλη φορά σώζει την αταξία των πραγμάτων και εσένα και εμένα και το τραγούδι.

Η ειλικρίνεια του στίχου

Η ποίηση του είναι καμωμένη από απλές καθημερινές λέξεις, ειλικρινείς. Στέκεται απέναντι στον κόσμο και απευθύνει θεμελιώδη ερωτήματα για την ανθρωπινή ύπαρξη, όμως συνάμα προτείνει και τις απαντήσεις. Με γλώσσα οικεία και προσωπική, απαλλαγμένη από το βάρος του δράματος, βαθαίνει από στίχο σε στίχο αγίζοντας τις δυσκολίες που καλείται να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος. Δίπτε πράγματι, στο επίκεντρο της ποιητικής του είναι η ανθρώπινη συνθήκη, αλλά με ύψος προσοπικό και ταυτόχρονα πανανθρώπινο, οικουμενικό.

Ζούμε λαχταρώντας. Στα όνειρά μας οι σούρτες / και τα κάστρα ανοίγουν. Οποιοσ δεν βρήκε καταφύγιο στο μεγάλο αποζητά το μικρό. Θεός είναι ο μικρότερος σπόρος παπαρούνας στον

Με τα ποιήματά του ο Ανταμ Ζαγκαγιέφσκι στέκεται απέναντι στον κόσμο και απευθύνει θεμελιώδη ερωτήματα για την ανθρωπινή ύπαρξη, όμως συνάμα προτείνει και τις απαντήσεις

Χωρίς το βάρος του δράματος

Η μετάφραση ποιημάτων του **Ανταμ Ζαγκαγιέφσκι** από τον **Χάρη Βλαβιανό** εξοικειώνει το κοινό με έναν σπουδαίο δημιουργό

κόσμο, που ξεχειλίζει από μεγαλείο. Ο ποιητικός του τρόπος είναι λεπτός, απαλά λυρικός. Κάνει χρήση μεταφορών ούτως ώστε να μιλήσει για τα βάσανα της ζωής όπως η εξορία, ο χωρισμός ή ο θάνατος, που συχνά στα ποιήματά του τον συναντάμε ως ύπνο:

ο μόνος χωρισμός που μας απειλεί τώρα είναι ο ύπνος, μια βαθιά σπηλιά ύπνου, στην οποία κατεβαίνουμε / ο καθένας μόνος του - και πάντα πρέπει

να θυμάμαι ότι το χέρι σου / που κρατά είναι φτιαγμένο από όνειρα.

Τα χαμένα όνειρα

Ο ίδιος σε συνέντευξη που έδωσε στην **Μπέατα Ζουλιέβιτς** για το «The Books' Journal» (Μάιος 2015) είπε «πως ο κόσμος δεν περιμένει τίποτα, ότι είναι βυθισμένος στο σχετικό χάος που κυριάρχει και ότι μας χλαβεί η ικανότητα να ονειρευόμαστε.

Τα όνειρα της σύγχρονης εποχής είναι πολύ νηφάλια, ρεαλιστικά, και κυρίως αφορούν την υλική πλευρά. Νομίζω πάντως ότι μας λείπουν τα εργαλεία για να κατανοήσουμε τον κόσμο που έρχεται». Επομένως λοιπόν η ανάγκη για περιουλογογή και εμβάθυνση είναι επιτακτική. Σε έναν κόσμο που εξαιτίας της δίχως της επικοινωνίας η χρήση των λέξεων είναι επιδερμική πρέπει να επαναφέρουμε το νόημα: οφείλουμε να ξανακούσουμε το μήνυμα των λέξεων πίσω από τον θόρυβό τους.

Το επίπνο αυτό εγχείρημα το αναλαμβάνει ο βραβευμένος ποιητής και μεταφραστής Χάρης Βλαβιανός, ο οποίος καταφέρνει να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη μας στην ποίηση και να συνδράμει στη δυνατότητα που μας δίνεται να αφεθούμε στην ομορφιά που μπορούν να μας προσφέρουν οι άλλοι.

Η κυρία Άννα Βασιάδη είναι υποψήφια διδάκτορας του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο Ανταμ Ζαγκαγιέφσκι (1945-2021) ήταν πολωνός ποιητής, πεζογράφος, δοκιμιογράφος και μεταφραστής. Εξέκον μέλος του «νέου κύματος» (ή «γενιάς του '68»), τιμήθηκε με πολλά βραβεία στη χώρα του και στο εξωτερικό.

Το ποίημά του με τίτλο «Πάσις με μνήσεις τον ακρωτηριασμένο κόσμο» έγινε γνωστό παγκοσμίως όταν δημοσιεύθηκε στους «New York Times» μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου.